

శ్రీ
ముక్త మార్గం

ఇయ్యది
చివుకుల మహాలక్ష్మి చే రచించబడినది

వాడమపేట జమీందారిశివారగు
శ్రీ వాడరేవు రంగనాయకమ్మగారి
ద్రవ్య సహాయమున
పలూరు

రామమోహన ముద్రాక్షరశాలయంకు
ముద్రించి ప్రకటింపఁబడియె.

1 వ కూర్పు 500 పృథులు.
1914.

అల్లరయిట్సు రిజర్వుడు) (దీనిపైల 0.1-0.

రాగ్యములు మాకు పదిలముగను. ఈయవలెనీవు మాకి
ప్పుడేకదంత.

దరువు-పల.

గణపతి నిన్నునే కలలోనుమరువాను విఘ్నరాయా!
కనికర్థముగ నన్ను కరుణించ వలెనయ్య విఘ్నరాయా!
ప్రాద్దుప్రాద్దువనేను నిద్దురలేతును విఘ్నరాయా! ఆధా
రమనినిన్ను అనుసరించితి నయ్య విఘ్నరాయా! హంస
స్వరూపివై యానందమునుబొందు విఘ్నరాయా.

గురుస్తోత్రము.

క. గురువేదబ్రహ్మగ విష్ణుగ। గురువె పరబ్రహ్మమను
చు గురుశుగమదిలో। గురువేనర్వాతీతుడు। గురు వే గు
ణరహితపరుడు గుణచతులకుఁ.

గీ నిరియు సంపదవిలసిల్లు నృష్టిగాన । చివుకుల కు
లాభినుదయించె జిత్తమలర । భారద్వాజసగోత్రమునఁ
బ్రబలుచుండె! రామకృష్ణయ నామమిడరమ్యముగను.

గీ. ఆమహాత్మునినామంబువననిలన్ । సుక్తిముక్తులు
లిగగించు సూక్ష్మముగను । భక్తివై రాగ్యజ్ఞానము ల్వడ

యుటకును! అతనిసత్యము విలసిల్లె నవనిగోన.

సీ. నిర్వికల్పసమాధి నిద్రామేల్కా నివంత నిత్య కర్మ
క్రియల్ దీప్త్యుద్భవుడు! గంగయమునల మధ్యపొంగుచుం
డినయంత సంగంబునను జల్కఁగాడుచుండు! బూడినిం
డుగబూసి భూమండలంబున చోమదానక్రియల్ నొసఁ
గుచుండు! అవభృదస్నానంబు లాచరించు వెన్న నాది
త్యధ్యానంబు నమరియుండు! చెంగి సుసారమును చె
వినంటకున్నట్లు జపతపంబులమనసు జేరుచుండు! వేద
వేదాంతశాస్త్రము ల్వలయుచుండు! అతిధిసభ్యాగతినివే
డ్కు నాదరించు! నిట్టిదంపతు లిలలోనఁ బుట్టఁబోగుపు
డమిలోపల మనమింక బొగడఁదరమ

సీ సోదరీమణులార! చోద్యంబుగా మనము నత్క
థా శవణంబు సలుపునలెను! కేశవనామంబు వాసిగాఁ
దలఁచుచు దాసులమైదరి దరియవలయు! నరజన్మమెత్తి
యు నారాయణుసకన్న నకుని జూడఁగరాదు ధరణియం
దు! సూర్యవభ్యానాభి మగ్నత నొందిన మానవుం డెవ్వి
దుమరునరాదు! కలితస్మరణానుముక్తివే కారణమున! ని

చ్చరిగిన ప్రహలాదుకొచ్చెముక్తి । కీ లెఱింగిన శుక
యోగి మేలెఱింగె । నింతకన్నను వేరెద్ది యచ్చదీర్ప.

సీ. ఓరాఘవా ! నిన్ను నొకపారి పిలిచిన పాపుగా
నాకుదయజూపవేమి । నారాయణానిన్ను నమ్మి భజించిన
నాలుకసయినీవు నాటవేమి । గోవిందనామంబుకోరిపతిం
చిన కోపమ్మా నేజేయుపాపమేమి । భవజగబునఁ న్ను వె
సనుతంపఁగ లేదు ప్రేమచేతనె పేరఁ బిలిచినాను । దివ్య
సుందరనామంబు తీవెఱింగి । మెరువుపెట్టిన బంగారు మే
రువుంచి । కూర్చితెచ్చినమాలికి జేర్చిమేను । బింకమునువి
డి పియమున పరుదొసంగు.

సీ. మోక్షార్థమునకునే మ్రొక్కి వేడితగాని మో
హంబుననుమోము చూడలేదు । సాధువుత్తికిమిమ్మున
న్నుతించితగాని సంతానవాంఛచే స్పృలేగు । పరిమార్థ
మునకునే బొరయుచుంటినిగాని పామరంబుననుతి బరు
పలేదు । మురిపెంబుకొఱకునే ముద్దుజూపఁగ లేదు ము
ప్పగడిపెదరని మురియుచుంటి । జెసనయితిని నేనింకన్న
షముగను । ఎటులనోర్చెద నేనిటులుర్విలొన । భ్రతఁ లేకు

న్నబ్రహ్మకింక వృధకముగను। గానదయతోడ నన్నిష్ఠుగా
వుమసియె.

గీ. నీవుశ్శీల్యోన నిజముగా నిన్నెఱింగి। నీతిమాగళం
బునెప్పుడు ఖ్యాతనొంది। భాత్యభావానఁ బెద్దలఁబ్రస్తు
తించి; యతులితంబగు పతిసేవ యవసిల్తును,   .

ఆనందమూచాట   .

ఆనందమానందమాయెను। బ్రహ్మానంద మానంద
మాయెను నిత్యానందమానంద మాయను। అట్టె ఆనం
దమైనమాయు। తానెందుబోయెను॥ఆ॥

పంచమ తములు నెంచిచూడఁగా మశ్యకంచిలో ఆ
త్మ చేరఁగా। మించిప్రణవముచేతనే భేదించఁగా। అట్టె
పొంచిచూడగ జగము మంచివస్తునతానై॥ఆ॥

దేహిదేహములు లెండియినందుకు। మాయకాయ
మునందు ప్రభవించినందుకు। సోహంభావమునాకు వెలి
సినందుకు। అట్టెస్వానుభావము ఆత్మారాము సేవించగ
లిగె॥ఆ॥

పూర్వపుణ్యముచే గాముచూడఁగ ముందుపుట్టుగిట్టు

టలు రెండువీడగ | జగమువట్టిదని మదికి దోచుచుండఁ
గా | అట్టెస్పృహలోపలమనముసితగాంబనుజూడఁగ || ఆ ||

క. వందనముల నొనరించెద | సందేహము లేని సల
సర్యజ్ఞులకు | ముందుగ నే నతియిడెదన్ | గ్రందుగమూ
లంబెఱుంగు ఘనపుణ్యులకున్.

క. వాసిగతులసికి మ్రొక్కితి | చేసినపాపంబులన్ని నీ
ధిలంబులుగా | దోసిలిగూరిచి మ్రొక్కితి | దోసము లేకున్న
యవనిదొరవంచు నొసెన్

సీ. భాసురప్రక్రియ పసుపుగొల్లుపురాన భూసురుం
డొక్కఁడు పుట్టవలసె | నతనికిసతిగాను ననుకూలవతి య
గు బ్రహ్మస్థజనమునఁ బబలమయ్యె | చారిద్ర్యదఃఖాన
దలపోయుచునుమది చెప్పుచునెప్పుడు ముప్పుగడపె | ఇ
ట్టిలోకంబులో నట్టడితెలియక యప్పు బాధలచేత నఱు
చుండె | జీవకాలంబు ధరలోన సిద్ధమయిన | గతి సమీ
పించె నంతనేకాలమునను | బంధువులుజూడఁ పగవాని ప
క్షమయిరి | రక్షకుడవీవె రక్షించు రామచంద్ర,

సీ. దీనత్వమునఁ దగ దిడ్డిమూరఁగబోతె యక్షము ప

చౌనీయప్పుబాధ। చెలగి చేతులముంత క్రితిపముబడిపో
వ చేప్పునగొట్టించె నప్పుబాధ। గొప్పయింటనుబుట్టి మె
ప్పుగాబ్రదికినో తిప్పలుబెట్టించునప్పుబాధ। తలిదండ్రుల
దిగ దిగినబంధువులెల్ల తప్పులెంచఁగఁజేయు నప్పుబాధ।
మురిపెంపుబిడ్డలు ముప్పుదీర్చెదమన్న తెప్పునఁజెడిగొట్టు
నప్పుబాధ। హరిహరబ్రహ్మదు లాఁకలిగొనిరాగ నన్నం
బువెట్టినదప్పుబాధ। అప్పుబాధను భరియింప హరునిత
రమ। గొప్పకోరింతపాదగాదె కొమరుమిగులు। అన్నమ
నితినపెద్దలీయవనిలోను। సున్నమగు నప్పుబాధచే నెన్ని
చూడ.

క. ఏకరణినప్పులేమియు । నాకలియని యడుగకున్న
నంబుజనాభా। చేకొని సకలవ్యాధులు । ప్రాకటముననం
తకంతప్రబలంబాయెన్.

సీ. నాణెమాసంగతుల్ నయముగాఁ దెల్పంగ నా
టకంబులుగదా సూటియగును। నాటకంబెట్టిదో నాణెం
బెఱుంగక బూటకంబందురు భువినిజనులు। తనమోము
దర్పణంబున జూడనయ్యెడు మనువునుదగు నీతి మానవు

లకు. శత్రుకోటిపయిన శవనలేకన్నట్లు వృత్తినిడగునీతి
వెలయవలెను. ఎట్టివారికి నాటకమెఱుంగలేక. దిట్టముగ
బోధవినుటకు దీనగలుగు. వట్టిమాటలచేతనే వదరుచుం
డు. పామరులుమాడ దృశ్యపబంధమరయ.

క. అబ్బరమగుహరికృపచే । కబ్బంబులు జేయఁచుం
కు కవిజనులిపుడు. నిబ్బరముగవిని నీతులు. దబ్బరము
లులేక యెప్పుడు ధన్యులుగాగ.

వేడుకపాటలు.

(తలుపుతియ్యవే భామా-అనుమెట్లు)

పల్లవి. అగరు చల్లుదామరాచే! అతివరో స్వామి ప
యిన! అగరుచల్లుదామరాచే!

అనుపల్లవి. అగరుచల్లుదము రాచే! బిరబిరమనసుని
లిపి! మాయనునెడబాసి మనసునిటుకడజేసి॥అ॥

ఈషణిత్రయములను విడచినాడోయమ్మ । మోహ
పాశములను మొదటనే లేదోయమ్మ! అ॥

అతలవితలనుతల పాతాళములలేడు! సతతముతనతో
చూడు! స్వామిరానైనాడు॥అ॥

పట్చక్రములపైన సాక్షిభూతుఁ డోయన్ము । పంచము
ద్దలఁవిడచి భానిము తెలియవేకొమ్ము॥అ॥

చిత్రమొక ధిక్కునఁజేర్చి చివుకులరామకృష్ణయ్యగా
రి పాదాబ్జములకు కరుణతోడుతమనము॥అ॥

చెలియరోవినవేళీ శాస్త్రద్వైష్టమునకాదు । ఊహ
మూలముదీని నాహము నణచవలెను॥అ॥

గంధపుసాట.

పల్లవి. గంధము లలదానురానే.

అనుపల్లవి. హృత్కమలములాపల । కలకండురాణి ।
ఓకలకండురాణి॥గంధము॥

న్వచ్ఛపుకంకుమ! శోభిలఁజనుపుతో । సోహం భావ
మనే నీమముచేత! ఆనీమాముచేత॥గంధ॥

కామక్రోధంబులు గలిసి యిరుగడలను । అమనస్క
భావమున అల్లరుగలిపి॥గంధ॥

ఈషణత్రయముల వాసిండు పరిమళం పరిపూర్ణ
భావమున పన్నిరుగలిపి॥గంధ॥

స్వచ్ఛముగావిన్నడి సోమయాజాలపుత్రి । నీతమ్మచేత

ను శృంగారకృతులు॥గంధ॥

(ప్రాణేశాయ విరులబంతి-అనుమెట్టు)

తల్లినిన్ను నమ్మినేను శన్మురాలనయితి నా నాతల్లి నిను
నమ్మి॥ అనుపల్లవి. ధరణీలోనీకీర్తికవెలయి । దయజూసు
ననువేగమే॥త॥

సూటిగాశ్యంగేరిపుర । వీతముననుంటివే । ధాటిగాప్య
ధులపేటకు శేషి । పాటికిదయచేయవే॥త॥

చిన్ననాటినుండినిన్ను సన్నుతించినాడన । విన్నపము
లాలకించి । నావెన్నపములాలకించి విశదముగనుబ్రోవవే॥

చక్కగానాతల్లి నాకీశ్రమనివారణచేయవే । మాతా
వసుచు పూజచేతునా । భారతానుదయచేయవే॥త॥

దేహమళాశ్వతిమాయె । క్షణభంగురమెకాని । చెప్పె
దమాతల్లి దండ్రముప్పుగడుపవలెనని॥త॥

చెప్పెదవిసరమ్మమీకు । శ్రవణానందముగను । చెలి
యరో శతానధాని శారదప్రసాదము॥త॥

ధైర్యమిచ్చికావవే । మాతల్లిమాకు ధైర్యమిచ్చికా॥

ధైర్యమిచ్చికావునుని । తల్లిశరణుజొచ్చితి । ఆపదలను

బాపిమాకు అభయమిచ్చికావవే॥ధై॥

చిత్తమునను మతినినిన్ను! భక్తిగానునమ్మితి । ఉత్త
మాటకామనన్ను । నత్తుకొనుచుగావవే॥ధై॥

సతతమునా మతినినిన్ను చక్కగానునమ్మితి । నాసుతు
డయినకృష్ణమూర్తికి వెతలుదీర్చిబోవవే॥ధై॥

తల్లనిను నెరనమ్మినానె॥నాతల్లనిను నెరనమ్మినానె॥

వాసిగనునీకునే వందనముచేసెదను । గాసి లేకుండ న
ను కాచిరక్షించుమని॥త॥

ఇమ్మహిలో నమ్మాయమ్మ తల్లిపై నీవుండగ । కొల్లగ
ను పిల్లలకు నుల్లాసములీయుమని॥త॥

నిక్కముగ మక్కువతో దిక్కునీవనినమ్మితి । గ్రక్కు
ననుకచ్చేరిలో ఘనలక్ష్మివై కావవె॥త॥

సాంపుమీఱి సోమయాజిపుత్రిక । ఇమ్మహిలో చిత్త
మునసీతమ్మకు ఆపదలుబాపుమని॥త॥

(దేవదేవబోవవే మము-అనుమెట్లు)

తులసినిన్ను జూచినిన్ను భూమశకటంబైతి నె । ప్రక
టితంబుగ వేడితినినే । వికటమెందుకు తెల్పవే॥తు॥

మొక్కి నిలిచినవారికి । నీవుమాత్రమిచ్చేతల్లివి । పె
క్కకోరిక లేదునాకు నొక్కకోరికతీర్చవె॥తు॥

స్వజాతిపూలచేతను చక్కగాపూజింతునె । సృష్టి
లో శ్రీరామశాస్త్రికి చిరంజీవులనియ్యవే॥తు॥

మృదువధుర వాక్యములచే ముఖ్యముగఁ బ్రార్థింతు
నే । బాలురకొఱకై నీకొక బాగుగవినిపింతునే । పసిబా
లురకొఱకయి నీకొక బాగుగవినిపింతునే॥తు॥

వాటముగపేటలకు నీసాటియెవ్వరు లేరిక । ధాటిగప్ప
ధులాంబపేటకు రాటుగానిను జేసెద॥తు॥

సుదతివినవెనాదు సుఖములను దెల్పెదను । నమ్మికల
తోడనే నన్నరక్షించు॥ను॥

ఆధారమున మొదలు । ఆరుచక్రములను పూజలను జే
సి, యాపుతునిగనగంటి॥ను॥

జ్ఞానమనెపుత్ర జ్ఞేయంబునెఱుంగక । జ్ఞానహీనము చే
త దేహినేసయితి॥ను॥

సాటిభూములలోను మేటిగుహలోనీవు । ధాటిగనీవు

నన్ను దరిజేర్చవలెనా ||ను||

సోహమనేకీలు స్వచ్ఛంబుగాదెలిసి । సోమయాజిని
జూచి సొంపలరుచుండి||ను||

ఎటుజూచిబ్రహ్మ మేనూని దొల్పదు । యేమ్యానరిగితె
హామనసా సతతముతనా యీస్వామిధ్యానమేకాని యి
తరచింతలేలనె మనసా||యె||

ఆధారమున మొలలు ఆనందమునుబొంది । ఆశలెదు
కెఱెఱిమనసా వాసిగతనలోన నీశుధ్యానముచేసి । హో
షరహితంబాయె మనసా||యె||

ఏడుమేడలమీద నేకాక్షరముహోవెలుగు । కనవలెనె
ఓమనసా యెఱిగినగురుబోధ తిరిగిరాదనీవు । స్థిరమతి
నొందజేమనసా||యె||

పట్టువిడువకనీవు బ్రహ్మంబుతోజెంది । భ్రమవిడువన
లెనె ఓమనసా గుట్టుతెలిసిగాని గురుని పాదములు గట్టి
గామదినిల్పెమనసా||యె||

శివమంత్రబలముచే చీకట్లెరుబోయె । నేకమైయుం

దెనోమనసా | సృష్టిలోపల నేను నీతమ్మనుమాడ ఆపదెల్ల
నుబాసెమనసా॥ దె॥

సోహాసోహంగంటిగదా, నేస్వల్పముగో నిను గంటి
గదా॥ సో॥

ఉచ్చీచములు లేవుకదా | ఇక నిశ్చయముగనీ వేరు
కదా॥ సో॥

కుండలాగమని యుంటిగదా | నేకుడియెడములతో
నుంటిగదా॥ సో॥

నాడికిమధ్యనెయుంటిగదా | నేనాదబ్రహ్మము వింటి
గదా॥ సో॥

నిర్గుణభావము నిజముగఁదెలిసితే, నీలోబ్రహ్మమునీ
వగురా

పన్నుగపదిరెండక్షరములలో, బాగుగఁదెలిసిన బ్రహ్మ
మరా॥ సి॥

కంటికిమింటికి రెంటికి జంటగ | కాంతికివేరై యుండ
దురా | రెంటికిరెంటికి జంటగవెంటన వెలిగేజ్యోతినిజూ

చెదబ్రహ్మమురా॥ని॥

చక్షులనడుమను నిక్షేపముగను । చెలగుచునుండేబ్ర
హ్మమురా॥ చెలగుచునుండేబ్రహ్మముజూచితె । శంకరక
వియా॥ ని॥

కుండలిస్థానం నదిలేటప్పుడు కుదురుగనొక్కటి నిల్వన
లేక । విలిపినప్పుడే నిజముగజూచితె నిల్వబ్రహ్మమునీ
శవురా॥ని॥

ఏదారిజూచిన గోదావరకదా । నీదారి దొరకదుర ।
కర్మఫలములయందు కాంక్ష చేయుకనే నీనమ్మికతోనుంటి
రా । నమ్మినవారికి సొమ్మునీవేరప్ప । ఇమ్మహిలోపలక్షం
క ఘోషింపులేదు॥ ఏ॥

సారములేని సంసారములోజిక్కి । వాలలాడుచు నుం
టిరా । నేరమనియెంచక । భారమునుకోక । భేదములేనినీ
దారిజూపవలెరా॥ ఏ॥

పాలభాగమునందు । లీలాజ్యోతులనందు । వాలలాడు
చునుంటివి । నీలతోయదమధ్య । నీవారభూకమున నిన్ను

గలియక నేనీ । నిమిష మౌర్వగ లేను॥ ఏ॥

ఇలమనుజుజన్మము ఇచ్చులన్నియురోసి । నిశ్చయము
గనుంటిరి । స్వచ్ఛముగవినుడి । సోమయాజులపుత్రి । వచ్చే
జన్మములోకి ఓర్వగజాలదు॥ఏ॥

హనుమంత దయరాదా । ననుబోచుటకును॥హ॥

వాయుసుతుడవని వందనమిడితిని దేశికులకునే దా
నుడనైతిని॥హ॥

రాక్షసహరివని దీక్షతోగొలిచితి । ఈ త్తణమందున
కటాక్షించెదవని॥హ॥

శంక లేకనులంకచుట్టుగను । వింతగ దూకిన గంతుల
స్వామివి॥హ॥

సీతకు చిటికెనప్రేలియంగరము । పీఠిగనిచ్చిన కోతి
విగదనీవు॥హ॥

చింతలుదీరగ సిరులనునొసగుచు । చివుకులకృష్ణయ్య
చిరంజీవులుగను॥హ॥

(నారాయణ నీనామము పారాయణ-అనుమెట్టు)

రారవీరహనుమంత రక్షింపగతడవేలర । పాదచారి
గుచునిను । పలువూరుగ వేడెదను॥రా॥

దీనజనులకు వేరెదిక్కువరుహనుమంత । నమ్మియున్న
రారలకు సొమ్మునీ వెహనుమంత॥రా॥

అక్షి బొప్పురుఘండవనుచునిను తలచితి । భిక్షకునిపయి
నింత కక్ష యేలహనుమంత॥రా॥

వాసిగనుసన్నద్ధికి వాలాయం బగుచు । నీవారలను
బ్రోచుటకు వాదేలగహనుమంత॥రా॥

(ఇళినయిన పెండ్లాడవలెరా-అనుమెట్టు)

రాజశేఖరవేగరారి రక్షించుటకు వేగరక్షసంహర॥

పిన్నవయసుకు మంచియున్నతమెఱుంగడు । పన్నగశ
యనీవు పాలించవేర । నీవుపాలించవేర॥రా॥

వాసిగక్లాసులు ఒప్పుచున్నవిగాని । కాసైనచేయదు
కాపురమిలలో । ఆరకాసయినచేయదు కాపురమిలలో॥

ఆశచేతనేనీ దోసిలొగ్గితిగాని । హనుమంత ననుబ్రోవ
బలవంతమటర॥రా॥

సమృతినవృద్ధివిద్యాధుకలకెల్ల నిరలిచ్చి రక్షించ నీ
క్షణమేలేరా॥రా॥

(శంజిలిలాలిమట్టు)

లాలిగూగవేమయా | రామజోగిసోమయా | పడతు
లంతగములుగూడి పాటపాడెదరయా॥ లా॥

కర్మఫలముచేతనీకీ | కాయమా యెనేమయా | జన్మసం
చితములుతీరె | జాతమింక లేదయా॥లా॥

మంచిమంచితత్వములను | మంచమమరియున్నదయా
పంచరంగులనెడిమంచి పరుపులఘరియున్నవయా॥ లా॥

అండపిండ మనెడురెండు దింకలమరియున్నవయా |
నిండియున్నబయలులోను | పండువెన్నె లేమయా॥లా॥

కృష్ణలీల

ఓయశోదయేమిచేయుదుమే | ఈలాటిదుడుకుల | ఓ
యశోదయేమిచేయుదుమే॥

చిన్నతనయుడుకన్నెపిల్లల | కొగిలించెను కియ్యనూ
డెను | వన్నెలెంచిబల్ వరుసలాడుచును | వేళ్లజూపుచు
గోళ్ళగిలెను॥ఓ॥

కొత్తకోడలు అత్తచాటున । తత్తరింపుచు దాగి
యుండగ । తత్తరినడకలతనయుడువేగమే । కనులెత్తిమా
చించులో త్తిహోయెనిటు॥ఓ॥

అమ్మరోనేకమ్మనంటిన సమ్మగననుచంక బెట్టెను । చం
కనుండకనుజారినుకితే । పంకజాక్షి పాలిండ్లుదాఱెనిటు ।
ఓసితల్లిరోమాసపోతిని । అమ్మరోనే ఓసి తల్లిరోనేమాస
పోతిని॥ ఓ॥

అటలాడేబోటిలిండ్లలో । పాటిచేయుచు చాటునైనను ।
ఉత్తదనుచు నాచిత్తముగోపల ఆత్తులుగన్న ఈఉత్తమ
స్త్రీని । ఓసితల్లిరోమాసపోతిని॥

గోదావరీనదీపుష్కరము.

కొవ్వనిననే గోదావరి మహిమదెల్పెదను । నమ్మిన
వారికిదీన । సమ్మతిగటగు॥కొ॥

పదియురెండునత్సరములు బాగుగాదెలిపి పూనిరెం
డుయేకమయితే పుష్కరమహిమ॥కొ॥

ఇళవింగళనాడినాళమునందు పూని భూమధ్యమందు
పుష్కరమహిమ॥కొ॥

పన్నుగానీపరుషతాడ పండుగైయుండు ధాత్రీలో
చూడగనీనేతోత్రవముకొఱకు॥కొ॥

పూలచెండ్లపాట. .

(బంతులాడరావె బాలికామణిగొ-అనుమెట్టు)

చెండ్లన్నాడరార చెలియతోడగూడి | బొండుమలైపూ
లదండ చేతబూని॥చెం॥

ఆధారమనిచేతు అక్షరముల గూడి | యుక్తిసహిత
యగానీవు శక్తిగణపతితో॥చెం॥

స్వాధిష్ఠాన ఆరుదళములను | గూడిపేరుగలిగి నీవుబ్ర
హ్మసారస్వతితో॥చెం॥

మణిపూరకమున దశదళములగూడి | లక్షణ మెంచు
చు లక్ష్మితోడగూడి॥చెం॥

(ఎవరమ్మామీరు-అనుమెట్టు)

చెండ్లాడవమ్మ చెలువునిగూడి చెండ్లాడవమ్మ॥

చెండ్లాడవమ్మ నీచెలువునితోగూడి | చేరిభూమధ్య

మున చూడవేడుకయిన చెంద్లాడవమ్మ॥

స్థూలసూక్ష్మముల కారణములకతీతముగను, నీలతో
యదమధ్య నీవారశూకమున । నిలిచిసోహంబనేయగని
పూలబంతి॥ చెం॥

దశవిధనాదం దర్పణముననిలిచి, నీవుచూడు పరమ
హంసోహమై, పరతత్వ ఓంకార ప్రణవనాదమువినుచు, బ
ట్టబయిటనునిలిచి॥ చెం॥

కుడియెడమలకును, కూడియుండు మేడలోపలను, నా
డులోపలనున్న మూడుమేరులుదాటి । నాసాగ్ర వీధిలో
నాణెమైనపూల॥ చెం॥

(అమ్మశివుకొమ్మ- అనుమెట్టు)

తల్లికల్పవల్లి నను దయనుజూడుతల్లి, పంతుమేలనమ్మ
నీ బంటుదాననమ్మ । సద్దుచేయకమ్మానీవద్దదాసినమ్మా॥

ఆశకొలదినేనీ దోసిల్లాగ్గితమ్మా, మోసముంచకమ్మ
నాయాసదీర్చవమ్మ॥

వింతలేలనమ్మా విశ్వేశ్వరూనికొమ్మా । ప్రేమతప్పక
నీవు ప్యాసుచేయవమ్మ॥

భాసురమ్మగానే పసుపుగొల్లుపుర, నివాసుడ నను
చుమదిని వాసినెంచవమ్మా॥

మహారాజశ్రీ శ్రీరాజా మంత్రిపేగడ భుజంగరావు
బహద్దరు జమీందారుగారి పుత్త్రీక చి సా. హైమవతి
పరిణయ మహోత్సవ సమయమునఁ జదువఁ బడిన పద్య
ములు.

గీ. మహినిబెక్కురఁ గంటిని మనుజవిభుని
బోలువారలునుకొ మఱి పుత్త్రీయైన
హైమవతిఁబోలు వనితలీయననియందు
నున్నవారలె ముదమగుఁ జిన్నమాంబ.

ఆ. పేరుచిన్న బాంబ పెద్దయైవెలుగొందు
కొద్దివారి నెల్ల గొప్పసేయు

మేష్టకౌఱకు గాదు మేరుశిఖరమున
నొష్ట చున్నదీమహోత్సవంబు.

ఆ. అన్న దానమునకు నధికమైనదిలేదు
చిన్నమాంబన్న స్త్రీలులేరు
వసుధవిద్యకన్న పైకుంతమున్నదే
తల్లిదండ్రులకన్న ధరణిసరయి.

సీ. కరిమిఁదలన్న యాఘనతేజమును జూచి హరి
యటంచుకబల్కి రవనిజనులు | శివుని విల్లువిరచిసీతబెం
డాడిన హరియంచు బలికిరీయవనిజనులు | నిర్మలచిత్తు
లై నిలిచిచూడఁగఁబోవ సత్యనారాయణసంజ్ఞదనరె | అ
తనిచేగువనున్న హైమవతింజూచి పొందుగాజనులకానం
దమయ్యె | వడ్లమన్నాటి వంశసంభవుఁడునగుచు | మం
త్రిపెగ్గడవారి హైమతిఁబెండ్లి యాడి యైశ్వర్యవంతుఁడై
యలకునీతఁ | డంచునాచ్యులు వచ్చించి రవనియందు.

సీ. వసుధలో జన్మంబు వచ్చినప్పటినుండి సుఖమునొం
డఁగలేదు సూక్ష్మముగను! కాయమే మాయని కఠినము
ల్భరియించి కమలనాభుని సేవఁ గాంచుచుదిటి । దైవస్వ
రూపాన ధరణిలో జన్మించె తండ్రి సోమయాజి తపముచే
తి। తలిసోమిదేవికి తనయులునిరువురు వంశరత్నంబులై
వరలినారు। తొలిజన్మముననుండి తొలఁగె సంచితమును
నోబుట్టుగానట్టె దోచెజగము। తప్పులెన్నఁగరాదెయ్య
ధరణిలోన! నోర్పుగలిగినవై కుంఠ మొండఁగలరు । బ్ర
హ్మవిజ్ఞు గనుమంచుఁ బ్రస్తుతింతు । వ్యధక పుచ్చెడు
కాలంబు సాధకకముగ.

మంగళారతి.

(పాలకడ శయనరార- అను మెట్టు)

ఆరతిదుగో అంబుజోదర । ఆగామి పీఠిన యారతిదు
గో అంబుజోదర॥

ఆరతిదుగో అంబుజోదర అవనిరూపమై వెలసినస్వా
నుభవముచేతనీకిది! చక్కనయిన దివ్యమంగళ॥ఆ॥

పంచేంద్రియములను పశ్యేరముగఁజేసినను । మించి
ప్రణవజ్యోతితోను । సంచితంబనేటిచమురుతో॥ఆ॥

దిక్కులన్ని పిక్కటిల్లగా । నెక్కడజూచివ నొక్కరూ
పమై వెలుగఁగా । చక్కఁగా తనతోనుజూచిన । పండువె
న్నెలనిండుకళతో॥ఆ॥

అండరూపమైయుండఁగా । బహ్మాండమంత అఖండ
రూపమయియుండఁగా । ఎండమావులవంటికాయమునం
డవదలకయుండదంతట॥ఆ॥

సోమమార్యమధ్యనుంటిగా । సోహమనేటి కీలుదెలి
సి మేలుగంటిగ । చిత్తమునుబహుపాత్తుపరచిన సీతమాం
బకు॥ఆ॥

మంగళారతి.

(మునీంద్రనీవెవరో-అను మెట్టు)

ఆరత్నిగైకొనుమా మంగళ ఆరత్నిగైకొనుమా । దశ
రథాత్మజుని దలచితీమనమున అసుర సంహారుడ । ఆనం
దింపుహ॥ఆ॥

రాతినాతిగను ఖ్యాతిగనుజేసిన | నిలవరునికి నిత్యమం
గళం॥ఆ॥

తాను తమ్ములను తనయులతోడను | అతివలతోడను
అయోధ్యకుఁజనుచును॥ఆ॥

కుడియెడమలకును కుదురుగనడిచిన | కూడి ఆడికుశల
పులతో॥ఆ॥

భాసురమ్మగను పసుగొట్లుపురని | వాసినివ్వ దయని
వాసుడుననుచును॥ఆ॥

అమ్మవారి పాట.

బహువిధములనిను ప్రాధికంచెదనే భవానీ | ఎన్ని
జన్మములెత్తితిగాని నేనిట్టిదావనని యింగితమెఱుంగను॥
భవాని॥

నిద్రమబ్బుననిను నీచములాడితి | ఆగ్రహముంచక శీ
ఘ్రమెబోవు॥భ॥

బాగుమీరనాబలగములొపల | వాంతిభేదులనిభాం
తినిచ్చు॥భ॥

పుధివిలోపను పూశ్చ గామములో నాపుత్రీకయు
న్నది రక్తితోడబ్రోవుచు॥భ॥

యజ్ఞపుపాట.

ఈయజ్ఞవేదులు ఈయజ్ఞశాల యాయజ్ఞమిధైలియ
కెంతయొప్పినది. శీగణనాయకుని చిత్తానవిలిపి శ్రీగురు
శ్రీనివాసస్వామి నలకు యీసరసుల్లను మఠిని సంత
సించగను సురభీయజ్ఞపుపాట సరణిబాడెదను॥ ఈ॥ సా
రమింతయులేని సంసార్మఘోర వారాశి దాటుటకు వా
డయజ్ఞమూలు॥ ఈ॥ తపముగాదేతల్లి తమ్మిచూలికిని నెప
మాయె యీజగము నిర్మించుటకును॥ ఈ॥ మూడువణా
ములవారు మునుపుచేయుదురు॥ నీయరగంధకాని నిజక
ర్మములను॥ ఈ॥ వీరికొదరివల్ల విచితకర్మమునను॥ వేరువే
రునివేదవిహితమైయుండు॥ ఈ॥ అవనీసురులుతపములు ఆ
రుకర్మములు॥ అవి కాదుయజనాదులనిబుధులండు॥ ఈ॥
చిత్తముతోధించినిచ్చించుటకును సత్తయిన యాగమని స
కలనిశ్చయము॥ ఈ॥ ముగ్గురుతనకయిన మునుపయిన వా

రు జగ్గనజన్నంబు నేయకుండె. ఈ సాంఘాజ్యమెంత
 యిననమకూడియున్న దా బాహ్యుండనే దోషమెన్న
 దును. ఈ సర్వజ్ఞులయినట్టి సహ్యముల కెల్ల డెర్వోయా
 గములు నొప్పుగావలసి. ఈ అన్నదానము లేక అహుతి
 లేక పన్నుగాదత్తులు పరగనిచ్చెదరు. మంత్రం
 త్రములును మన్ననలేక తంత్రమే యాయజ్ఞము తనుజం
 పుటకును. ఈ ఈమహామహులెల్ల నేర్పడవినగ సోమ
 మాగనమృద్ధి సొంపువణింతు. ఈ శేషాచలో తర
 ప్రాంతంబునందు నిశ్శేష సుగుణములు నిలయమైయు
 ప్పు. ఈ ఇట్టిటువణింప నెవ్వరివశము మట్లవెంకట్రామ
 మహిపతిసీమ. ఈ అక్కడశిరిఘేట పట్టెననెలపు చక్క
 ని కిచ్చమాంబాపురముగలదు. ఈ భాగవత బాహుదా
 నదులతీరమున మాగమై స్వగావపవగాదులకును.
 ఈ అంద గగణ్యులై యిందులగలరు ఇందు శేఖరులై
 నయఃకులకెక్కు. ఈ ప్రశమంబుతో వారు సలుపుచుం
 డెదరు దశపుయేకాదశీ ద్వాదశీవ్రతము. ఈ ధ్యానావ
 ధారులై బహుచిత్తమునను మానప్రపూజలు భక్తి చే

యునుగ | ఈ || మనలకెప్పుడువేద మంత్ర ఘోషణము వ
 నుమతి నురలిండ్ల వెలయుచునుండు | ఈ || ఎల్లకాలంబచ
 టనిష్ఠిపశువులను కొల్లలుగ సోమయాగములుకలిగియుం
 డు | ఈ || వారువేల్చెటి యజ్ఞవిభవమంతయున వివరించి ప
 ల్కేదా వినుడివేడ్కల | ఈ || వేదోచితంబయిన యుచిత
 యజ్ఞములు మొదటనే ఆధాన మని మునులండు | ఈ ||
 హోమపూర్వకమిష్టి పూర్వకంబనియు సోమపూర్వకమ
 నే సాంపలరుచుండె ఈ || సోమయాగము చాయ పోయే
 టిమనుపు సోమపూర్వకేమంత్ర సోమజ్ఞాలెల్ల | ఈ || అటు
 వంటి యాధాన మమరంగఁజేసి కడువెన్కయజ్ఞసంకల్ప
 ముదీర్చి | ఈ || పరుసతో సోమప్రవాకామలయిన నర గు
 నాధ్యులు వేదవిధులమరించి | ఈ || బుధులకు పదిహారు
 భూమిదేవులకు నాధుపర్క పూజతో మన్ననలుచేసి | ఈ ||
 దక్షిణాయనర్ప దీటుమీరగను వీక్షించకనీలవేణి వేడుక
 ల | ఈ || దక్షిించినట్టియా దీఘదర్శనండు సాక్షాత్కరిం
 చిన సారసాక్షుండె | ఈ || అజనముదాల్చిన యతిపుణ్యుడి
 తఁడు ఉచిత కాముండయిన విధిశేఖరుండు | ఈ || జింకకొ

మృధరించి చెలువుమీరఁగను పంకజాననయితడు పద్మా
 సుందఁడెఁడు॥ దీక్షితులు అయిన యీ దంపతులఁ జూడ
 దాక్షాయణశూల తలపకేమిటికే॥ యీ॥ నెన్నికమీటి
 నాయన్నిసుకృతముల పన్నెనాశుభదీక్ష పరగనీతనికి॥ ఈ॥
 కడుపాశనీతనిఁ గన్నట్టితల్లి కడు నెన్నిపూజలు కాంక్షజే
 సినదొ॥ ఈ॥ చాలభాగ్యవతమ్మ చానయీ కొమ్మ చెవుల
 గట్టెను నితనిజెట్లబట్టగను॥ ఈ॥ అనిజనులందఱు నభినుతి
 సేయ పెనుచుపాగ్వంశంబు వేడుకజెంది॥ ఈ॥ అయిదు
 దేవతలకై యతిభక్తితోడ ప్రాథుణీ యాదులు బాగు
 గాఁజేసి॥ ఈ॥ పస్తోతసామమునఁ బ్రసూతి సేయ నూతన
 ముగకర్మ సతహాతసేయ॥ ఈ॥ గంగయేహి యటంచుఁ
 కర్మవాసనతో గంగవంటికర్మ గోవులనుబిలిచి॥ ఈ॥ పూ
 జించిపిలికిన పుణ్యకర్మములు నుజనులందఱు గూడి సురు
 చిరమనుచు॥ ఈ॥ అధ్వర్యుడాశ్రావయనివినగానె అగ్నే
 ద్రాదు అస్తుశ్రౌషటు అనిపల్కరింప॥ ఈ॥ విశాంతులై
 నట్టి వైదికులెల్ల శ్రావ్యమునహాత వౌషటు అనిచర్చిం
 ప॥ ఈ॥ తొలికాలంబున తోయజ నేత్రి ముఱ్ఱోకములఁ

గూడి నుఖమొనరింపఁ ఈ॥ పుడమి నాయజ్ఞపురుషునిసర
ము పుడమిప్రవగేయమీ బుధులుపల్కుదురు॥ ఈ॥ సో
మవేదికరచియించి తేమముననగ్ని సోమియ్య పశుయాగ
సుప్రయాగములు॥ ఈ॥ పువుబోడి యీమేకపాతు పూర్వ
మున తాబోయితీథకములఁ దపముచేసినదొ॥ ఈ॥ పల్ల
వాధరదీసిపాలించిట్టి గొలడస్వగము కొల్లలాడెగదె॥
ఈ॥ ఏమందమేనెనోయీమేకపాతు ఆమందమేకలా యే
మందుమందు॥ ఈ॥ శ్యామంగనంగహోమము చూడ ది
నము సాయమామెనుగదే సామజయాన॥ ఈ॥ సోమం
బుదంచవలె నుదతిరోరాతి సమయమున నింటికి చనివె
ళ్ళుదామ॥ ఈ॥ గోరంటచేతులా కోమలి యునిచి పేరం
టమని పెద్దవారినిపిలుతామా॥ ఈ॥ పసుపుకుంకుమదెచ్చి
పడతులందటికి కునుకుములువిడెములు గొబ్బునిద్దామా
ఈ॥ ముత్తయిదులుమనము ముదము మీఱగను॥ యె
త్తిపాడుచుదంచె యేర్పడుదామా॥ ఈ॥ ఎంతపుణ్యము
జేసె నీమేకపాతు ఈయాపస్తంభాన నిది కట్టువసును॥
ఈ॥ సువ్విసురనాయకా సురగణసేవ్య॥ సువ్వి సుమనత్ర

యా సంపూజనీయః॥ ఈ॥ సువ్యస్నాహనుదాసుదదివ్యభా
 వ్య సువ్యచతుర్వేదనిలయ సువ్యయనుచు॥ ఈ॥ యజ్ఞపు
 రుషునిపేరు యెత్తిపాడుచును తరుణిరో స్తోమంబు దంఢ
 గానలెను॥ ఈ॥ అమరికిస్తోమతాచడుదెంచినట్టి సనరణ శై
 వ్యేదాః చక్కగావినుడి॥ ఈ॥ అమరాసురలు గూడి యం
 బుధిదరువ అమృతంబుకయి స్తోముడవృడెపుట్టె॥ ఈ॥ పు
 ట్టగా నేచూడ పట్టంబుగట్టి పట్టుదా నోవధుల పాలెంబు
 మునిరి॥ ఈ॥ రాజువలెనోవధులు రక్షింపుస్తోమ రాజును పే
 రటరంజిల్లుచుండు॥ ఈ॥ కద్రున న్నువణులు కమ్యమునే
 య కద్రువతాగెలిచి గాయత్రి కనియె॥ ఈ॥ భాసురం బ
 యినస్తోమంబు భూసురంబునిలుప । దాసురా యినమీ
 తల్లినివిడతు॥ ఈ॥ అనవినిగాయత్రి అజుతోడ గెలిచి చ
 నుదివ్యలోకులచలమమరినట్టి॥ ఈ॥ మూడుదినములు మూ
 రువునుండ ముదితయందలగారె మూడు రాత్రిళ్ళు॥ ఈ॥
 క్రయమయినపిదపను గోభ్యంబుచేసి దయమీఁద దాచె
 దరు ధరణిదేవతలు॥ ఈ॥ వేల్పులంతట దలచి వెలదులు
 గోరు నార్దులుగంధర్వు వేడదలచె॥ ఈ॥ వాణిని గోవుగా

నొసరభావించి వాణిసికిచ్చిన వాడు సోమమటుయిచ్చె ।
 ఈ॥ అవనియందునుగాదె యధికసోమమును గోవు దక్ష
 జేసికొనుల్లేనుచూడు । ఈ॥ యారీతిపుడమినివీసోమయా
 జిన రీతిరోమణి నలుదిశలనెగడె । ఈ॥ సోమసంభవమెద
 ట నుదతిపూదశము సోమయాగములాను సోమంబు వ
 లేను । ఈ॥ అధిపలేకున్నను ఆధారమవును పదపద విధిలే
 నీ ఘల్లుణమవును । ఈ॥ రాము చూడు మహా రాత్రిప్ర
 యోగ రామణీయులై యిచటరంజల్లుకరణి । ఈ॥ పాతర
 నువాకంబు ప్రస్తుతించినను నీతివై సవనీయ నిర్వాక మ
 గును । ఈ॥ మతిమంతులందఱు మన్నన సేయ ప్రతిలేని
 యీబహిష్పవమానమొప్పు । ఈ॥ సమనీయపశువును చ
 క్కగాతెచ్చి ఆహవనీయము వేల్చెడు అగ్ని హోతున
 గు । ఈ॥ వింద్రీవాయవ్యాదు లయిన గ్రహములను సాం
 ద్రీముగాఁజూడ సరసీరుహాక్షి । ఈ॥ అద్యాదినస్త్రవకుల
 తిబుద్ధిహోత పూజ్యులందఱువినగ బూని సమసింప । ఈ॥
 ఇదుగు ధాముడేవ యివజనవినవె అచటశివసామోద యి
 వజనవినుమ । ఈ॥ ముదిత వినవేమి దామోదై వి యనగ

యిదుగోదాముదే వయివజనమువినుమ। ఈ॥ వీరినిజూడక
 వై శ్వదేవాగ్ని మరుశస్త్రములు మణి మంటపమ్ములకు।
 ఈ॥ మహితప్రాతసమసమమరిందతోలతో శీతమాద్యర్థ
 దీనసమకంబుతోడ। ఈ॥ సాయమందుతృతీయ సమయము
 లుమూఁడు నెయ్యి వసమనీయ నిఖిలయాగములు। ఈ॥ అ
 వబృథయిష్టి చేయించి హవఃకంబుమీఱి సామరవజఃసం
 పరగఁజేయుదురు। ఈ॥ అవబృథస్నానంబు ఆచరించినను
 అవనిలోఁబాపముల నప్పుడేబాపు। యీసాటసాదీననింత
 కునెల్ల ఆపదలెల్లను అప్పుడు తొలగుండు। నీ యజ్ఞవేదు
 లు నీయజ్ఞశాల ఈయజ్ఞమీచెలియ కెంత యుప్పినది॥

ముక్తిమార్గోపదేశిని

సంపూర్ణము.

కవినాథ విలాసములో వెలకు

దొరకు గ్రంథములు.

గ్రాతకోడలు	0-0-6	హరిశ్చంద్ర నెలకు	0-0-6
మనోహరము	0-0-6	శకుంతల	0-0-6
దొంగకంగడు	0-0-6	నలచరిత్ర	0-0-6
చుట్టపాడుముసంతాదము	0-0-6	సావిత్రిచరిత్ర	0-0-6
వీరప్రీతి	0-0-6	జానకదీపికాము	0-0-6
తిక్క-శంకరయ్య	0-0-6	రామలక్ష్మణదేశము	0-0-6
నవ్యవాక్యము	0-0-6	మక్తూబ్ నామా	0-0-6
శాంత	0-0-6	హరిశ్చంద్రకథ (పాట)	0-0-6
అర్జునాచలపుస్తకములు	0-1-6	అర్జునసేనదండకము	0-1-6
అర్జునకథానిది నెలకు	0-2-6	జామినికథ	0-1-6

ఇంకను అనేకపుస్తకములుగలవు. కావలసినవారికి—

గ్రంథములజాబితా ఉచితముగఁ బంపఁబడును.

వలయువారు,

మేనేజర్, కవినాథవిలాసము

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా,

అని వ్రాసికొనవలయును.

10072